

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 50 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 12 Decembre, 1894.

În zilele ultime ale săptămânei trecute s'a legat mare frățietate în Budapesta între două popóre, între magiari și sërbi, nu însö între sërbiu noștri, cari trăiesc în „tericita Ungarie” ci între sërbiu din Sërbia independentă. În un nr. anterior al fôiei noastre am amintit, că mai mulți membri ai primei reuniuni de cântări din Belgrad și ai oteursiune națională s'au decis să facă o excursiune „artistică” la Budapesta. Escursionisti, vre-o 80 la număr, au sosit Miercurea trecută la Budapesta, unde au fost primiți cu însuflețire și în zilele următoare, până Sâmbată, au fost sërboriți și ospetați din partea magiarilor. Ei au dat două concerte în teatru popular și apoi, drept mulțumită pentru visita lor au fost duși la teatre și s'au aranjat două banchete în onórea lor. În aceste banchete s'au lăudat reciproc magiarii și sërbiu și au constatat cu entusiasm, că cu cât se vor cunoșce mai bine ambele popóre, cu atât frățietatea va fi mai strînsă între ele.

Să nasce acum întrebarea, că óre ce i-a îndemnat pe sërbiu din Belgrad să mergă la Budapesta, să și ofere înfrățirea magiarilor și că óre oportun a fost acest pas al lor?

Este cunoscută în totă lumea și așa credem, că și în Sërbia, starea sërborilor dela noi și în genere a naționalităților. Este cunoscut, că ei sunt loviți fără cruțare de șovinismul magiar în tot ce au mai scump, în limbă și naționalitate și acum, prin forțatele legi politice-bisericești, și în biserică. Trebuie să scie sërbiu din Belgrad, că frații lor de aici sunt forțați a se magiarisa, a părăsi limba lor maternă și tot ce au național și numai atunci ar fi bine veduți dacă ei s'ar desbrăca de hainele lor sërbesci și ar îmbrăca vestiment unguere și trebuie să scie mai departe, că ei, ca ori ce popor conșciu de sine, luptă din tóte pute-

rile contra acestui curent desastros și pécătos.

Și în mijlocul acestei lupte ce să întimplă? Frații liberi și independenți, frați de același sânge și de aceeași limbă, în loc să le dea încurajare, vin și tind mâna de înfrățire acelora, cari îi apasă și nedreptătesc, benchetuec și și petrec cu ei, fără durere de inimă față de frații în suferințe.

Acest pas necotit nu să pôte esplica pe desocotit cu să luarea în considerare a lor două evenimente politice, petrecute acum de curënd la noi și cari interesază de aproape și pe sërbiu dela noi. Un eveniment este congresul naționalităților din Ungaria, care s'a accental în special în ultima adunare națională română dela Sibiu și al doilea este procesul „Zastavei”, pertractat cu două zile înainte de sosirea sërborilor la Budapesta.

Articolul incriminat al „Zastavei” este un semn de iubire și de apropiere al sërborilor de români; din cauza acésta „Zastava” a fost crunt lovită, ca sërbiu să le fie frică a mai să propagandă pentru înfrățirea naționalităților, de care se tem magiarii ca de un spectru fioros. Dar cu atât n'a fost destul. A trebuit, ca chiar din partea fraților lor din regat, să li se dea a înțelege, că sunt desaprobați, sërbiu dela noi, în lupta și nisuițele lor și a trebuit să se arete acésta îndată după procesul „Zastavei”. Pondul s'a pus pe acésta din urmă, așa că ivindu-se cu privire la venirea sërborilor din Belgrad unele pedeci, după cum ne spune „B. H.”, însui regele sërborilor a ordonat ca să vie și artiștii.

Sërbiu din Belgrad au venit în călătorie „artistică” dar că venirii lor îi s'a atribuit însemnătatea politică, indicat mai sus de noi. Să vede din tonul foilor politice din B-Pesta, între cari d. e. „Egyetértés” dice între altele următoarele:

„În mijlocul inverșunatelor lupte de naționalitate, cari în totă Europa, invrăjmă-

șesc rasele și popórele și cari și în patria noastră au s'gduit pacea interioră: este în adevăr o aparițiune sublimă faptul, că națiunea sërba, — ai căreia frați aflători în patria noastră încă s'au lăsat să fie răpiți de curentul turburător al ideii de naționalitate — ne întinde mâna prietenescă. Își trimite la noi ceea-ce are mai ales, artiștii, scriitorii și tinerimea sa, pentru ca să demonstreze cu prietenie, alipire și sentimente adevărat frățesci față cu noi... Tuturor factorilor societății magiare le va surori acésta, ca o strălucită ocașiune pentru ca fi și ficele unei națiuni, pe care comunitatea de rasă o légă încâtva cu naționalitățile dușmănoase statului magiar, să dovedescă perfectă nimicnicie a agitațiunilor de naționalitate degenerate, nedrepte și neîndreptățite. E cu neputință ca să direcra amicitie între națiunile magiară și sërba să nu aibă efect asupra naționalităților dela noi.”

Că toți, cei cari au venit la Budapesta, și-au tras bine sama, ce fac, nu scim, dar că ei au fost folosiți de instrument în serviciul unei cause pécătóse, e evident.

Este însö evident și sigur și aceea, că asupra sërborilor și asupra naționalităților astfel de meschinerii nu vor avé nici o influință de a le împedeca în nobila lor luptă. Sërbiu din Belgrad au fost desaprobați și desprețuiți pentru acest pas al lor. Acésta a manifestat o tinerimea sërba, protestând și neluând parte la sërbari; acésta a manifestat o sërbiu noștri, lăsând să trecă belgradenii prin satele și orașele sërbesci, fără de a-i bineventa și a-le face ovăționi. Tăcere a domnit preste tot locul din partea sërborilor, tăcere semnificativă. Sërbiu din Belgrad să duc acasă rușinați!

Revista politică.

În ședința din 19 a c. a camerei române s'a început desbaterea specială, pe articoli, a răspunsului la mesagiul. Dl N. Fleva a propus o moțiune, de

cuprinsul ca să se facă apel la regele pentru a concedia guvernul conservator, care nu mai are autoritate nici rađim în țeră.

În cestia națională dice, că guvernul conservator n'a lucrat nimic. Nici macar atât n'a făcut, să spună unguirilor că asuprirea românilor este în contra intereselor statului ungueresc, ba chiar în contra națiunii magiare. Și că în acésta privință s'ar puté face, să dovedesca cu lucrul a dlui Gobat, membru consiliului federal elvețian, în care este aréstat, că unitatea statului n'are a face cu poliglotalismul cetățenilor săi. Macar atât să fi spus guvernul nostru celui ungueresc, sau să facă macar ceea ce i-a recomandat dl Filipescu, și atea ce i-a vom fi cu toții în cestia națională.

Ministrul austro-ungar Kálnoky l'a acusat pe dl Sturdza și pe liberalii de irredentism. Și trebuie notat, că liberalii sunt un partid mare în țeră și un partid de guvernament, din care Maiestatea Sa va év adă mîne să și alégastea Sa. Ev irredentismul s'aputut liberalilor, ar însemna, că acestia sunt un element de disordine, care ajungënd la putere ar face din România un izvor de pericole și nesigurantă. Prin urmare guvernul, dacă e guvernul țerii, cum ar trebui să fie, ar fi fost dator să protesteze în interesul țerii și al dinastiei contra acusației de irredentism aruncată liberalilor de contele Kálnoky. Dar în loc ca guvernul să se protestat în mod oficial, să dice că chiar el a dat conțelului Kálnoky informații de așa natură, ceea ce e foarte puțin de așa scim, că Kálnoky a avut și alte informații, d. p. despre sumele trimise în Transilvania, care numai dela guvern le putea avé

La vorbirea dlui Fleva a răspuns dl Tache Ionescu o în vorbire magistrală.

În cestia națională arată corectitudinea guvernului și șovăirile d-lui

FOIȚA

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

I.

Pentru pribegirea, sau fugirea afară din țară.

§. 1.

Ca un pribég și fugător așa să socotesce, care peste tot puind trece din țerile noastre cele de moșie în țară străină cu acela gând, ca mai mult înderept să nu se întórcă.

Gândul acésta sau și ca acela, care din faptele fugitului se culor așa să socotesce, când adevărat acésta îndelungă înștrăinare într'acolo legea o tălcuesce.

§. 2.

Faptele, care îndatăși arată gândul omului celui fugit în țară străină că nu vrea să se mai întórcă înapoi, și așa cumcă îi pribégă sunt acestea: Întăiu: Dacă careva se dá pe sine spre slujbă cătănescă sau alt' slujbă în țară străină. A doua: Dacă intră în vr' o mănăstire din țară străină. A treia: Dacă se așadă în țară străină, unde nici iosag, nici boltă de vânđare n'are. A patra: Dacă să mărită vr' o femeie în țară străină.

§. 3.

După rënduêla legilor gând de a nu mai întórcerea înapoi să socotesce:

Întăiu. Dacă să adeveresce: că órecineva, a căru înștrăinare înaintea tisturilor n'a fost sciută, din tóte țerile noastre în trei ani rămâne afară.

A doua: Dacă cineva cu slobozănie adevărată până la o vreme iasă din țară afară, dară după ce a trecut vremea slobozeniei, nici își cere slobozenie ca să mai pótă rămâne acolo, nici în acea vreme, care i-s'a hotărît, când după lege s'au stricat înderept, nu se întórcă.

A treia: Dacă órecareva, după ce înștrăinarea lui e sciută, și prin poruncă de obște, adevărat prin edictum s'au chemat înapoi, la hotărîta vreme nici nu vine înderept, nici zăbăvirea acolo cu oca de a puté nu o înderepteză.

§. 4.

Peste tot nimenui nu-i slobod, ca sau el însui să umble pribegind, sau pe careva din pruncii săi sau din cei ce sunt supt grija și stăpânirea sa, în țară străină să-i trimită.

Eră întru întemplări ca acelea, când nescari lucruri de prin prejur acésta de obște oprelisce ar mai puté o slobodă de lipsă este: ca slobodă în țară pribegii în țară străină, totdeuna mai întâiu se să cêră.

§. 5.

Slobodănia acésta cu adevărat după rînd, cei ce locuesc prin sate, sau prin orașele cele mai mici dela varmegii, eră la mitropolie dela guvernăția țerii trebuie cerută, dară totuși nice unul dintre aceste scaune, numărul, acar din ce tréptă și stat se fie,

acésta slobodănie altmintrenea nu o pôte să o dea, fără numai oblu din îngăduința înălțatei curți.

§. 6.

Fiind-că țara mai multă dobândă are din împedecarea fugirei sau a pribegirei, decăt din pedepsa aceia, pentru aceea tóte scaunele țerii, varmegiile, magistraturile și tóte tisturile deschilinită detorie vor avé, ca totă fățaria și prilejul pribegirii din țară încât va fi cu putință să se cionte, și să se împuțineze, și cu deschilinită luare de sémă să fie despre ce-ice cu purtarea sa în prepunere cade că dóră au gând ca să pribegescă.

§. 7.

Dintre fățariile pribegirii, sau a fugirii acésta au fost până acuma cea mai de frunte stare, acésta că n'au cu ce trăi. Pentru aceea dară tóte scaunele cele cărmuitoare, varmeghiile, magistraturile, domniile și tisturile locurilor detori sunt la tot omul ce vrea să lucre, tóte cărările, prin care traiul vieții și-l pôte căștiga, fără stănjere, slobode să i-le țină, a-l înmulți și a-l adăuga prin aducerea înlăuntru, sau obicinuirea torsului inului, a cânepii, a lănei și a altora ca acelea, eră pe cei lenesi și cu sila a-i face să lucre, și așa cu cuvióse prilejuri a-și căștiga hrana sa.

(Va urma.)

Sturdza. Se revoltă în contra acuzărilor de trădare de patrie și de iridentism, ce i s'au aruncat.

I-s'a reproșat lucruri imposibile ca, darea de notițe contelui Kálnoky asupra sumelor, ce se trimet ca ajutor școlilor și bisericilor din Ardeal.

Acastă listă a dat-o dl Sturdza în vileag într-o întrunire publică.

Guvernul nu vrea cu nici un preț să dea nimănui socotă de cum cheltueste sumele astea.

D. Sturdza, când era ministru, le cheltuia prin intermediul consulatului austriac, pe când guvernul actual s'a emancipat de această rușine.

Cu modificarea manualelor de istorie și de geografie, restabilește adevărul. A fost modificată o hartă, dar de către D. Aurelian, cu ajutorul lui Radu Mihai. Și bine a făcut ministrul căci harta era greșită. D-sa, Take Ionescu, a modificat coperta unei cărți geografice, căci era greșită. Dar n'au fost la mijloc note de ale guvernului unguresc și nici măcar o simplă corespondență. Modificarea s'a făcut în urma unei conversații particulare cu ministrul austro-ungar.

Ajunge la concluzie și spune, că n'a sosit momentul ca partidul conservator să se retragă de la putere. Are chiar datoria s'o păstreze, căci opoziția nu și-a atins nici lărgimea de idei, nici influența intelectuală și morală necesară care s'o facă în stare de-a primi cărma.

Cu ocaziunea desbaterei mesagiului în senat D. V. A. Urechia spune, că nu va începe cu obiceiul clișeu, că ați senatul are ocaziunea să vorbească cu tronul de ore-ce este convins, că regele urmărește cu atențiune toate desbaterile parlamentare și veghiază ca un părinte bun asupra acestei țări.

Accentuează independența sa față de ambele partide istorice, dar ține să constată, că față de actualul guvern n'a avut încă o atitudine contrară. De astădată însă trebuie să și afirme cu mai multă putere deosebirea de guvern, mai ales în cestiunea națională, căci acesta este singura cestiune, care pasionază în acest moment opinia publică.

Intră în analiza responsului la mesagiu și aduce și d sa urări tronului. Dar evenimentul fericit din familia dinastiei nu este decât o întâmplare, care n'a contribuit de loc la manifestarea iubirii „nemărginite“ a poporului român. Crede, că plătitudinile din respons ar trebui să fie înlocuite deși recunoste că în cei 28 ani din urmă regele a lucrat mult pentru țară, identificându-se cu desăvârșire cu aspirațiunile poporului român.

Instrucțiunea în China.

(Incheiere.)

Literatura devine un bun al poporului prin așa numiții: „Cetitori de cărți“ (Buchleser). Aceștia sunt ca un fel de preoți la alte popore; pe când preoții la ei au forte mică influență. „Cetitorii de cărți“ sunt adevărații conducători ai poporului.

Esamenale, ce se repetă în continu sunt un stimul puternic pentru studiu, și pentru ca ori care cetățen s'și potă desvolta puterile sale. Fiecaruia îi stă deschisă calea ca să înainteze cu ajutorul esamenilor în ofiții și onoruri.

Nu ne însemnat rol au început a desvolta în China și misiunile creștine, cari lucră cu mare zel.

De condamnat în instrucțiunea chineză e dresura mecanică, ce nu și are păreche. Acăsta dresură omoră spiritul și-l face incapace de desvoltare. În arma acestei dresuri chinezii în simplitatea lor sunt conduși de o superbie națională nemărginită. Ei se consideră de unicul popor cult pe pământ, și față de ei toate celelalte popore sunt barbare. Oameni de specialitate, lucrări deosebitele ramuri de științe nu ași la chinezi. Toate lucrurile lor merg pe același calapod. Ori ce progres e împedecat, Chinezii nu caută înainte și împregiur, ci numai

Apoi aduce laude reginei spunând, că prin muncă asiduă pe câmpul literaturii și pe terenul binefacerilor a binemeritat iubirea țării.

D-sa trece apoi la politica esteri-ră.

Dl Urechia contetstă, că relațiunile noastre cu toate puterile ar fi prietenești. Așa cu Turcia, care nu permite înființarea în Macedonia a unui episcopat român, cu Grecia, cu Bulgaria care a desființat școlile române și cu Sârbia, cu care suntem în conflict în cestiunea sărei, relațiunile nu pot fi bune.

Dar cu Austro-Ungaria relațiunile sunt și mai rele. Dovadă discuțiunile urmate în delegațiunile ungare asupra cestiunii naționale, precum și învinuirile de iridentism ce s'au aruncat țării din partea camerei unguresci. Se apăra în contra învinuirii de iridentism și apăra liga în contra contelui Kálnoky și întreabă de ce n'ar pută să fie acuzat și guvernul de iridentism, câtă vreme stă în strinse relațiuni cu directorul democrației române, D. Pan, care a declarat acumăi anul, că este iridentist.

Arată apoi, că cestiunea națională datăză dela 1791, de atunci când românii au presintat împăratului Leopold primul memorandum cunoscut sub numirea de Supplex libellus Valachorum. De atunci și până ași se agită cestiunea națională, dar nu în sens iridentist. Guvernul ar fi trebuit să ne apere de acuzarea de iridentism, er nu să dea armă presei unguresci în contra noastră. Cel puțin declarațiile făcute de D. Al. Lahovari săptămēna trecută în cameră în cestiunea națională, sunt aplaudate de diarele unguresci.

N'o fi ore vre-o legătură între aceste declarațiuni și între faptul, că Kálnoky a intervenit pe lângă guvernul sîrbesc, să numai facă greutăți guvernului român în cestiunea sărei?

Vorbesce apoi de discuțiunea urmată la conferința interparlamentară dir Haga, asupra cestiunii naționale.

În ședința senatului din 21 Dec. dl V. A. Urechia își continuă discursul și insistă asupra discuțiunii urmate la conferința dela Haaga, în cestiunea națională.

Aduce omagiile sale presei din capitală, care în cestiunea națională a fost mai presus de luptele meschine de partid. Numai un singur diar a ignorat cestiunea națională, și anume „Constituționalul“.

Dl V. A. Urechia trece apoi la pretinsa afacere Ioan Lahovari.

„Voiu anunța în această cestiune o interpelare și vă voiu proba cu acte

intervenția dlui Ioan Lahovari pe lângă presa franceză.“

Vorbesce de agitația studenților și condamnă pe guvern pentru scandalurile dela 13 Septembrie, scandaluri, care au dat noue arme unguirilor în contra românilor. O nouă armă a dat dl Lahovari unguirilor prin declarațiile sale dela cameră, spunând, că moderații români și unguiri se vor împăca. De altfel dl Lahovari a intrat deja în bunele grații ale presei magiare prin declarațiile sale și pentru a dovedi acăsta, cetesce resumatul articolelor scrise de diarele din Budapesta.

Face o declarație în numele Ligei la adresa guvernului, prin care invită pe dl Lahovari să desmintă pe contele Kálnoky, care a afirmat că Liga face iridentism.

Propune ca în proiectul de răspuns să se facă amintire și de cestiunea națională și în special de românii din Transilvania.

Prinț. Gr. M. Sturdza în privința cestiunii naționale crede, că greșesce și guvernul și opoziția liberală, căci nu prin cerșitorie politică se potă îmbunătăți situația din Transilvania. Și ori cât s'ar lucra din partea ungurescă, cestiunea națională va exista mereu, căci ea residă în simțul național al poporului român.

Condamnă pe liberali, cari speculând cestiunea națională, vor să ajungă la putere; desaprobă însă și pe guvern, că s'a purtat atât de nedemn în cestiunea studentescă. Speră însă, că guvernul nu va mai comite asemenea greșeli, cu atât mai vîrtos că nu vrea ca prin ele să se compromită și să vină la putere liberalii, cari au declarat, că vor desființa toate reformele făcute de conservatori.

Numai câteva zile îi este dat încă cabinetului Wekerle să mai trăiescă. Toate foile îi cântă vecinica pomenire. Se duce guvernul Wekerle pentru că nu mai are încrederea monarchului pentru că a ajuns acolo încât ași în dietă nu se mai potă susține decât cu ajutorul kossuthiștilor, pentru că politica lui nenorocită a turburat totă țara și a produs cea mai mare nemulțămire între confesiuni și naionalități, pentru că n'a știut să apere nici vađa coronei față cu cei ce au atacat'o.

Noul ministeriu, se diice, va fi format după sêrbătorile apusene, când va sosi monarchul la Pesta. Crisa e mare și nu va fi așa ușor de a pune capăt încercăturilor, cărora le-a dat nasceră.

Scirile mai nouă din Budapesta anunță că în consiliul de ministri ținut în 21 l. c. n. s'a stabilit și scris cererea de demisiune a ministeriului. Acăsta o va preda Wekerle Maiestății Sale în ziua când va sosi în Budapesta. Se mai diice, că după sfătuirile din consiliul de ministri Wekerle va numi ca urmași pe Szlavy, Széll și Bánffy, sub cari partida guvernului ar pută să existe mai departe. Szlavy și Széll nu vor primi misiunea, rămîne dar br. Bánffy Dezső, care ar pută fi însărcinat cu formarea cabinetului. Se diice însă, că coróna va însărcina eventual pe banul Croației cu formarea cabinetului. „Pesti Naplo“ diice, că combinațiunea Khuen Heder-vary, ar însemna fusiune și nouă încercăture pe orizontul politic.

La audiența cu Maj. Sa Wekerle a recomandat Maj. Sale să consulte și alți bărbați atât din partidul guvernamental cât și din opoziție. Maj. Sa a acceptat acăsta propunere și Wekerle a anunțat pe respectivii bărbați să se afe în capitală în zilele de 27 și 31 Decembre pentru a fi primiți în audiență.

Foile din Francia ne-a adus scirea alegerii d-lui Brisson, la președinția camerei în potriua d-lui Méline.

Alegerea acăsta are o deosebită importanță, căci este o înfrângere pentru cabinetul Dupuy. Dl Brisson

este radical și a fost susținut de socialisti, pe când din potriua dl Méline, concurentul său, este un oportunist și un protecționist. La toate alegerile precedente candidatura radicalului Brisson a fost combătută cu înverșunare. Pe lângă acăsta, dl Brisson este un militant, care a combătut totdeuna guvernul oportunist ba chiar a făcut niște revelațiuni forte sensaționale relative la afacerile scandalose, ce se petrec în marina franceză.

Mai mult, la alegerea trecută de președinte al republicei, el își pusese candidatura în potriua d-lor Casimir-Perier și Dupuy, și i combătuse cu multă tărie.

Dacă la toate acestea mai adaugăm și faptul, că a combătut legea suspexiilor și întręga orientare a politice d-lui Dupuy tot spre drépta, alegerea sa nu se potă socoti decât ca o înfrângere pentru oportunistii dela putere.

Fără indoială a contribuit mult și faptul că Méline, protecționistul înfocat, a nemulțumit pe mulți deputați prin izolarea, în care a adus Franța și scumpetea ce a provocat la obicei te de alimentare.

Cei mai mulți deputați liber schimbiști cu totă disciplina oportunistă, trebuie să fi votat contra pentru a pune capăt nenorocitei politice economice, în care Méline a tîrît Franța.

Totuși acăsta nu e de ajuns pentru a explica alegerea lui Brisson; mai trebuie încă să se fi ridicat mari nemulțumiri în potriua guvernului.

Dacă Dupuy va căde, probabil va veni la putere un guvern de concentrare cu radicali Radicalii vor deveni er guvernamentali, și politica aceea de duplicitate, care a ținut atăta timp Francia în loc, va relncepe érași.

Acum să dăm câte va date biografice asupra noului președinte.

Născut la 1835 în Bourges, el dela 1871 a fost necontentit ales deputat al Parisului.

Cel întâiu act al său în parlament a fost depunerea unei propuneri de amnestie pentru toți condamnații din timpul comunei. În 1879 a fost ales vice-președinte al camerei.

El a fost unul din cei care a luptat cu mai multă energie în potriua încercării de lovitură de stat pregătită de mareșalul Mac-Mahon, și în urmă redigiă un raport admirabil pentru darea în judecată a ministrilor dela 16 Mai.

În 1885 luă președinția consiliului de ministri, făcu alegerile cele mai libere și cădu din cauza politice coloniale

Când a izbucnit scandalul Panama, Brisson a fost numit președintele comisiei de anchetă, dar n'a putut reuși pentru ca lumina deplină să se facă în acăsta odiosă afacere.

Citirea documentelor dlui Giolitti în camera italiană, prorogarea grabnică a parlamentului înainte de a se începe discuția faimoselor acte și acțiunea energică a opoziției coalizate în contra lui Crispi s'au succedat cu atăta grabă, în cât situația politică din Italia a devenit foarte complicată.

În urma prorogării camerilor, opoziția a ținut în sala roșie dela Monte-Citorio o întrunire intimă, la care au asistat 200 de deputați din toate grupurile opoziției parlamentare. Ședința a fost presidată de dnii Rudini, Zanardelli, Brin și Cavallotti. Când au apărut în sală acești patru șefi de grupuri, resunară aplause furtunoase, care au încetat abia după ce a luat cuvântul d-nul Rudini. El diice, că totă viața sa a fost o luptă pentru libertate. Aplausele nu i sunt adresate lui, ci ideilor libertății, care au umplut tot-d'una inima sa împreună cu cultul libertății el are în adncul inimii și pe acela al monarchiei și al marelui rege și tocmai de aceea protesteză în potriua unei măsuri, care

atinge libertatea și e nedemnă pentru parlament și pentru Rege „Raportul lui Crispi către rege desemnează opoziția ca o cetă de rebeli. Acesta e nedrept și o calomnie și voiu dovedi netemeinicia acestei acușării într-o scrisoare către alegătorii mei. Eu și amicii mei vom apăra demnitatea parlamentului cu acea conștiință, care o dictază șițământul datoriei, și cu liniștea măsurată ce o pune credința fermă în libertate în pieptul fiecărui om. Carmine țice că în urma acestor cuvinte, lucrarea întrunirii este epuizată și propune o moțiune de încredere pentru Rudini. Cavallotti se unesc cu propunerea acăsta; el țice că ar fi dorit o acțiune mai vie, dar de o cam dată vrea să se reție. Brin și Zanardelli se unesc la propunerea Carmine. Rudini esclamă: Victoria nu va lipsi! Sacchi adaugă ca adunarea să dea dlor Cavallotti, Brin, Zanardelli și Rudini mandatul de a desemna acțiunea fiecărui grup pentru menținerea libertății și moralității. Propunerea a fost adoptată prin aclamațiuni.

A doua zi marchizul di Rudini a adresat alegătorilor sei o scrisoare publică, din care estragem următoarele:

Raportul dlui Crispi către rege e lipsit de acea esactitate în cuvinte și acea măsură în formă, care trebuiesc respectate într'un document de atăta importanță. Raportul pare a fi scris în prevederea unor evenimente, care nu s'au întâmplat... Scandalul Băncii romane reîncepe, dar numai din cauza, că procesul s'a sfârșit cu achitarea nerușinată și triumful adevăraților inovatori. Ar fi fost de sigur de dorit ca guvernul să fi putut năbuși scandalul dar mai înteu judecătorii trebuiau să facă dreptate și înainte de tôte ar fi trebuit ca ministru-președinte să dispue de autoritate suficientă pentru a împedica prezentarea documentelor dlui Giolitti. Ministrul președinte nu a putut avea auroritatea acăsta... Prorogarea camerei nu pôte nimici gravitatea situațiunii și alegerile noi nu ar da majorității, ori care ar fi, autoritatea trebuincioasă pentru conducerea afacerilor publice și curățirea atmosferei. Este o fericire, că cestiunile etice nu pot fi rezolvate prin lovituri parlamentare.

Diarele din provincie considera documentele dlui Giolitti ca lipsite de gravitate, pentru-că nu conțin nimic nou. Gazetele din Turin și Milano exprimă parerea, că Crispi ar fi făcut mai bine, dacă s'ar fi gândit să si apere onorea nu prin acțiuni penale și nu ca ministru, ci ca simplu deputat. Persoverenza, Corriere della Sera și Secolo din Milano, Gazzetta Piemontese și Gazzetta di Torino din Turin, Caffaro și Elettrico din Genua, Resto del Carlino din Bologna, Fieramosca din Florența și Adreatico din Veneția țin aprôpe același limbajiu

Diarul „World“ descrie luarea Portului Artur. Conform acesteia biruatorii japonezi atăta au măcelărit la biata poporațiune ne armată, până au pustit-o total. Până când n'au intrat în Port Artur japonezii au observat față de inimic o purtare marimiosă.

Correspondentul descrie în detail atacurile îndreptate contra fortificațiunilor și laudă ținuta apărătorilor. Terenul era subminat, dar' chinezii în focul luptei au uitat să aprindă fitilurile. După ce podul care conduce în oraș picase în mâinile japoneșilor, chinezii au început să se refugieze, Corăbii chinezesc încercate cu bătrâni, femei și copii erau cufundate fără milă din partea torpilorilor japonezi. Er după intrarea în oraș, vedend ca purile ciungarite ale camerașilor lor de chinezii, au început a măcelări fără considerare la secs și etate, je fiind tot ce le venia a mână. În luptă cinstită abia au omorit 200

soldăți chinesi, dar' în oraș — când nu mai aveau în fața lor ôste, ci indiviđi — au ucis preste 2000 de ômeni

Noutăți.

Prelegerea publică, ținută Duminecă, a întrunit în sala cea mare a societății de lectură multă inteligință română din Sibiu. Dl Dr. V. Bologna, prof. și director al scôlei Asociațiunii transilvane, în prelegerea sa despre „romanță și baladă“ a arătat, în o limbă frumoasă originea romanței și a baladei, arta poetică împreună cu cea musicală, deosebirea romanței de baladă etc. și a făcut o scurtă descriere a baladei în literatura noastră. Conferențiarul a fost ascultat cu interes și la urmă aplaudat și felicitat.

O surprindere plăcută a făcut de astădată d-șora M. Săleschi (Bucovina) elevă a cursului complementar împreună cu scôla Asociațiunii, care a declamat cu multă măiestrie și adânc sentiment: „Osânditul“, baladă de I. Negruzzi. Publicul i-a răsplătit cu aplause căldurose.

Academia română aduce viile sale mulțămiri dlui Ioan Pușcariu, fost membru la curtea de casație din Budapesta, membru onorar al Academiei, pentru o colecție de 1505 documente istorice, copiate parte întregi, parte în estras, din arhivele Transilvaniei, colecțiune pe care a binevoit a o dăruî pentru colecțiunile istorice ale Academiei și care este legată în 3 volume în 8°.

Societatea politică „Concordia“ din Cernăuți va ține adunarea generală la 24 Decembre a. c. cu următorii program: 1. Raportul comitetul pe timpul dela ultima adunare generală până în prezent; 2. Raportul revisorilor; 3. Alegerea membrilor în comitet; 4. Discuția asupra scrierilor defaimătoare în contra românilor bucovineni 5. Propuneri eventuale. Cernăuți, în 6 Decembre 1892. Pentru comitetul societății politice „Concordia“: Președintele: Dr. I. cav. de Zotta Secretarul: C. Stefanovici.

Nou metod pentru scôtirea dinților. În Londra s'au făcut țilele acestea încercări de a scôte dinții stricați cu ajutorul electricității. Resultatul probei a fost mulțămitor căci operațiunea se sêvêrșese cu o uimitore repeđiciune și pacientul nu simte decât o mică ghidilitură, care se produce prin curentul electric.

Điaua sfântului Nicolae în Caransebeș. „Fôia Diecesană“ scrie: Tinerimea institutului nostru teologic-pedagogic, în presara țilei sfântului Nicolae, au felicitat ca în toți anii așa și acum în mod solemn pe Preasânția Sa dl episcop diecesan.

Prin restul elevilor: Iosif Curuțiu și Al. Muntean, tinerimea dă expresie sentimentelor sale de iubire, ce le nutrește față de Preasânția Sa; er corul sub conducerea dlui profesor Antonie Sequens a executat cu succes deplin piesele: „Imn ocasional“; „Frunzuliță verde de stejar“ și „Mulți ani“.

La felicitările amintitilor elevi, Preasânția Sa adênc emoționat, a mulțămit tinerimei în termeni calđi părintesci, arêțând rolul și însemnătatea tinerimei în genere, -- rolul și însemnătatea duplă a tinerimei institutului nostru, care va avea să conducă cu timpul de o parte educația tinerelor mlădițe ale nemului românesc din aceste părți, er de alta pe credințioșii nostri, concrêțuți păstoririi lor. A arêtat, că basa vieții unei națiuni e educația sănătôsă și în deosebi moralitate.

În însași țiaua sfântului Nicolae, după celebrarea santei liturgii Preasânția Sa a primit felicitările membrilor consistoriului diecesan, preoții locali, membrii corpului profesoral dela institutele diecesane, a stabilimentelor diecesane, cari toți s'au prezentat sub conducerea Preacuviosului părinte archimandrit Filaret Musta.

Logodnă românescă la Paris. Cetim în „Figaro“: Prințul Barbu Știrbei s'a logodit cu verișora sa, prințesa Nădejde Bibescu. Mirăsa este nepôta de fiu a prințului George Bibescu, hospodar ales al Valahiei, care domni dela 1845 până la 1848 și muri la 1873 în urma unui teribil acci-

dent de trăsură, care aruncă în doliu înalta societate parisiiană, în mijlocul căreia prințul strălucia, încunjurat de simpatii. Mirele este nepot de fiu al lui Dimitrie Bibescu, frate mai mare al hospodarului George, la alegerea căruia a contribuit mult și dela care primii succesiunea puterii.

Grôznică nenorocire la calea ferată. Se serie din Găvoșdia (lângă Lugoșiu) că în 17 l. c. sêra pe la 10 ôre vre-o 13 trăsuri ce veniau dela țergul din Timișôra, aveau să trecă peste șinele căii ferate din apropierea comunei Găvoșdia. Negândindu-se nimenea la vr'o nenorocire, mai așes că rampa încă era deschisă, trăsurile începură să trecă pe rînd. Însê tocmai când ajunse pe șine trăsura a 13-a — număr fatal, — teribila locomotivă a unui tren accelerat o apucă pe șine și o strivî cu desêvêrșire dimpreună cu nenorocitul om și cu cai cu tot. Nenorocitul om a fost din comuna Glimboca.

Procesul Cebinaț. Faimele des colportate în presă, că regele Alecsandru va sista procesul prin un act de agrățiare, care se aștepta pe țiaua sfântului Nicolae, — nu s'a adevêrit. Procesul se continuă, ajungendu-se cu interogatoriile până la Dobrozar Russici, profesor în Ușitza, căruia i-se ceteșce epistola sa scrisă lui Cebinaț, în care stimulațiunea din cercul Ușitzei se presintă favorabilă. Acusatul declară, că epistola se referesce la afaceri electorale și că n'a stat nici când în legături cu Carageorgevici, și nici n'a spus lui Cebinaț nimic în astfel de afaceri.

După sancționare.

— Voci de presă. —

Điarul clerical „Magyar Allam“ publică în nrul dela 12 l. c un articol vehement din incedentul sancționării. El e semnat de redactorul E. Szemecz, îl aflăm reproduc în „Magyarország“ și „Bud Hirl.“ și estragem din el următoarele:

Noște tristă de doliu planeză asupra Ungariei. Regatul apostolic magiar, cu sânta lui corônă, cu crucea duplă sântă, a încetat a mai fi țêră creștină; regatul magiar și-a pierdut cel mai frumos mărgăritariu: insemnul apostolic!

Nu, aceste proiecte nu pot fi „sancționate“ nici-odată. Aceea ce e sfânt și ce nu e sfânt nu pot decreta nici parlamentele, nici regii, expresiunea sancționării în aceste legi este numai o formă golă, fără cuprins moral, cu care păgânii batjocoresc pe Dumnezeu adevêrat, făcend batjocură din însuși Dumnezeu.

Nu temem biserica, dar temem dinastia. Noi, cari odinioră ne-am refugiat în catacombe dinaintea împêraților încrêțuți în puterea lor, și acolo am jertfit Dumnezeuului adevêrat, nu ne cutrêmurăm de aceste legi blăstimate și fără Dumnezeu.

Regii au domnit din grația lui Dumnezeu până astăzi și astfelu s'au și scris. De aci înainte n'o mai pôte țice nime acăsta fiindca legile cari se opun cu principiile bisericesci, nu s'au adus din voința, ci contra voinței lui Dumnezeu... și lui Dumnezeu vor trebui să dea samă odinioră pentru acele toți aceia, cari s'au făcut părtași la aducerea legilor, ce se opun învêțăturilor bisericeii fundate de Christos.

Regi și cersitori dau samă lui Dumnezeu pentru faptele lor. Așa invêță credința sfântă în a cărei legătură se țin, după nume, toți aceia, cari au ajuns până la starea actuală a acestor blăstimate legi.

Miliunile catolicilor stau cu fruntea ridicată înaintea actului sancționării regesci. Ei n'au causă de a se teme de judecata adroitore și drêptă a lui Dumnezeu, ci mai vârtos au putere mai mare decât tôte puterea regilor, mai înțricogată și mai sublimă dreptatea dată de Dumnezeu, convingerea sfântă a sufletului, cu care și la hotărîrea regelui nu pot țice decât: „Dacă regele a adus asupra noastră aceste legi, cu o voință constituțională, noi tot în numele acestei constituționalități pretindem dela rege să stêrgă aceste legi blăstimate“.

Regele, care este chemat să alêgă între supuși cei mai credințioși ai patriei sale și între inimicii jurași ai miliunelor de catolici

și tronuri, între politiciii cu spirit revoluționar, a ales pe cei din urmă, deci să nu ia în nume de rêu, dacă păđindu-ne credința față de sfânta lui corônă și respectul datorit, ne întorcem cu iubirea noastră, după sancționarea pragmatică, către viitorul rege nou, ne rugăm pentru guvernarea lui grațiosă, neteđim calea glorioșei sale domniri prin aceea, că dacă — nu din voința noastră, ci mai vêrtos din adevêrata durere a sufletelor noastre — astăzi am fost refusați cu iubirea noastră de către tron, pe viitor iubirea acăsta vom recăștiga-o pentru purtătorii santei corône.

Stăm cu fruntea înălțată înaintea hotărîrei regelui. Cerem [grația luminătoare a lui Dumnezeu pentru regele, care după lungă frământare sufletescă s'a hotărît a contribui la proiectele unui parlament, care a falsificat voința poporului.

„Unirea“ în un prim articol, după ce țice, că prin înalta sancțiune, proiectele au devenit lege, și legii trebuie să ne supunem, continuă astfel:

Dar pe când ne supunem puterii obligătore a legii, cu un singur glas și cu o singură suflare vom țice: Injustă și nedrêptă, vătêmtore din sêmă afară, revoltătore a conștiinței noastre creștine, române și patriotice, demoralisătore a moravurilor, ruinătore a vieții familiare și rêsturnătore a ordinii sociale și de stat este legea despre căsătoria civilă.

Și vom mai țice, că pe când ne supunem puterii obligătore a legii, nu vom înceta un singur moment a ne folosi de tôte mijlocele iertate și legale pentru a zădărnici dispozițiunile stricaciôse ale legii și pentru a o schimba ori chiar a o abroga.

Pentru-că matrimoniul civil împreună cu divorțul vătêmă conștiința noastră religioasă, căci în căsătorie privim nu numai un simplu contract bilateral și civil, ci mai vrtos un important și sublim act al religiei, un sacrament al legii noue.

Căsătoria civilă și divorțul revoltă conștiința noastră creștină, pentru că noi singuri în binecuvântarea cerescă aflăm garanția conviețuirii pacinice și fericite a soților.

Căsătoria civilă revoltă conștiința noastră românescă, pentru că noi în căsătoriile încheiate înaintea preoților nostri vedem basa sigură a familiilor românesci, cari formeză razimul națiunii, a individualității noastre naționale și temelul speranțelor îndreptate spre viitoriu.

Căsătoria civilă revoltă conștiința noastră patriotică, pentru-că noi în moralitatea și integritatea familiilor, asupra cărora se ridică edificiul social alcătuit de stat, aflăm unica și adevêrata garanță de prosperare și de bunăstare materială și spirituală a patriei.

Căsătoria civilă demoralisêază moravurile, pentru-că basa moralității este viața familiară. Și vieța familiară își primesce moralitatea sa dela caracterul sacru al căsătoriei. Dar căsătoria civilă despôic matrimoniul de caracterul seu sfânt și alungă pe Dumnezeu din familie. Er fără Dumnezeu moralitate este cu neputință.

Căsătoria civilă ruineză vieța familiară, pentru-că desbracă matrimoniul de caracterul lui sacramental și-l preface într'un simplu contract încheiat pe timp determinat și cu facultate de a abđice ori-când părții celelalte, er de altă parte prin divorț desbrăcând căsătoria de caracterul ei indisolubil o preface într'un concubinată.

Căsătoria civilă și divorțul rêstornă ordinea socială, pentru-că pruncii născuți din căsătoria civilă în cea mai mare parte se cresc la vederea unei vieți familiare disordinate și disolute, și ei în mare parte cresc fără de îngrijirea părinților, deôre-ce rare, fôrte vor fi acele căsătorii, cari se vor termina fără de divorț. Asemenea prunci lipsiți de îngrijirile părintesci, crescuți fără a fi fost părtași de rađele iubirii sinului de mamă, vor fi elementul acela, din care și vor recruta contingentul tôte ideile subversive. Pruncii acestia vor fi spre ruina ordinii sociale.

Êtă pentru cari cuvinte am țis, că injustă și nedrêptă, vătêmtore din sêmă afară, revoltătore a conștiinței noastre creștine, române și patricice, demoralisătore a moravurilor, ruinătore a vieții familiare și rêsturnătore a ordinii sociale și de stat este legea despre căsătoria civilă.

Și etă pentru cari cuvinte ni-se impune ca o sântă datorință, să nu încetăm pe un singur moment a ne folosi de toate mijlocele iertate și legale pentru a paraliza dispozițiile stricăcioase ale legii și pentru a o schimba ori chiar abroga.

Cu acest omagiu suntem datori lui Dumnezeu, patriei și națiunii.

Convocare.

Adunarea generală a „Asociațiunii naționale aradane pentru literatura și cultura poporului român” se va ține Duminică, în 30 Decembre n. a. c. la 11 ore v. m. în localitățile cabinetului de lectură (Zrinyi-utca Nr. 4 b).

Arad, din ședința ordinară a direcțiunii, ținută în 16 Decembre n. 1894.

Pentru direcțiune:

Ioan Beleş, Valeriu Magdu,
director primar. secretar.

Bibliografic.

A apărut:

„Rândunica”, nr. 26 cu următorul sumariu:

„Poetilor”, de I. Demetrescu. — „In necunoscut”, de Gr. Mărunțeanu. — „Ci pôte 'n darn”, de T. Bocancea. — „Profesorul Iordache”, de Marg. Moldovan. — „Un zimbet”, de Ioan Scurtu. — „Teorema lui Pythagora”, de Castelnovo-Câdea. — Rămurele: „Impresii de călătorie”, de Ilie din Urseni. — „Feliurite”, de *.

*

„Mora din Șişești” este titlu unui roman, scris de dl preot Ioan Costin din satul nou. Dl preot Costin a pus mai ales pond, în această scrisoare, pe moralul, care dă, cum se exprimă d-sa, fundamentul, tăria și durabilitatea vieții naționale și individuale,

ce trece, ca un fir roșu prin întreaga lucrare. Intreg romanul se va estinde pe 72 côle de tipar, împărțit în 3 volume de câte 24 côle, séu 6 tomuri, costând fiă care tom câte 2 coróne (1 florin v. a.) Procurat anticipative costă numai 10 coróne. Pentru România 3 lei câte un tom, ér anticipative procurat 15 lei cu porto. — Din această lucrare ce se ocupă cu activitatea publică de 9 ani a părintelui Dr. V. Lucaciu, în formă de roman, a apărut deja Tomul I, care se estinde pe 169 pagine, formând o broșură elegantă cu hârtie fină, durabilă și tipar destul de frumos. Doritorii de a avé această lucrare să se adreseze la dl preot Ioan Costin, Satu nou (Felsőujfalu) p. u. Nagy-Bánya.

A apărut:

„Vatra”, nr. 23 al revistei ilustrate pentru familie, cu următorul sumariu:

Tecst:

„O familie domnescă în Exiliu”, de Nicolae Iorga. — „Thanatos” (poesie), de V. D. Păun. — „Mara”, de Ioan Slavici. — „Ostrov senin”, (poesie) de Ioan Moța. — „Sorbona”, (tipuri bucureștene) de St. Basarabeanu. — „Supărată”, (poesie) de Ioan Moța. — „Doi prieteni”, novelă de A. L. Keillando, (traducție) de Em. Florescu. — „Gospodărie romană”, de T. Conta. — „Hassan pașa”, (poesie) de G. Coșbuc. — „Amintiri”, de A. G. Olteanu. — „Ochii șerpilor și ipnotismul”, de G. Vasiliu. — „Snóve din popor”, de D. Stăncescu. — „Fel de fel”, de *.

Ilustrațiile:

„Nori de vară”. — „Năvălirea hunilor”. — „Perieta”. — „După bal”. — „Mama chinuită”. — „Tómna târziu”. — „Tovarăși de lectură”.

AVIS.

In librăria tipografiei archidieceșane se află de vëndare următoarele cărți: [169] 5

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat fl. 15.—
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat 12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin 18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg. 20.—
Octoich mic, neleg. fl. 60 cr. leg. 75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat 75.—
Proscomidia altariului 25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg. 10.—
Rânduiala la sfințirea bisericilor 2.50
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat 25.—

II. Cărți școlare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg. 24.—
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat 25.—
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg. 25.—
Abcedar magiar-român, de N. Putnoky leg. 20.—
Aritmetica, de P. Dima 32.—
Abcedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. = 45.—
Aritmetica după Lurz 20.—
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. = 35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg. 40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg. 30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu legată 70.—
Catechism de M. Toma 30.—
Catechism bogat 50.—
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă 15.—
Comput de Ioan Popescu 120.—
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă 2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă 3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu 10.—
Culegere de cântece naționale. 25.—
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnoky partea I. = 70 II. 1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii 12.—
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a 20.—
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg. 20.—
Chemia elementară de Vlaicu 80.—
Chemia anorganică de Filipescu 80.—
Drepturile și datorințele civile 20.—
Elemente de Geografia de Zacharia Boiu 30.—
Elemente de Istoria patriotică de Z. Boiu 30.—
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu 30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu 30.—
Fisica de Făgărășan 40.—
Gramatica română de Miheltan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. = 24.—
Geografia pentru școl. populare de I. Dariu leg. 35.—
Geografia pentru școl. populare de Moldovan & Făgărășan 30.—

Geografia pentru școlile medii de Moldovan & Făgărășan I. fl. 1.20
Geografia pentru școl. medii de Moldovan & Făgărășan II. 50.—
Geografia pentru școlile medii de Făgărășan & Bârsan II. 1.—
Gramatica română de I. Dariu 25.—
Gramatica limbii magiare de Crișan & Putnoky 1.—
Istoria biblică pentru școl. populare 30.—
Istoria biblică pentru școlile medii 55.—
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II. 3.—
Istoria de Dr. Ilarion Pușcariu 1.50
Istoria bisericăscă ptru școl. pop. 35.—
Istoria bisericăscă pentru școlile medii I. II. 1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop. 25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan. 26.—
Istoria Ungariei pentru școlile secundare de V. Goldiș 80.—
Istoria universală pentru școlile secundare de V. Goldiș 1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. = 60.—
Istoria literaturii române de Lazariu 1.—
Legendar român de V. Petri 50.—
Legendar magiar român de N. Putnoky 30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă 40.—
Mărturisirea ortodoxă 1.20
Pastorală veche 1.—
Pastorală nouă 1.50
Pomăritul de D. Comșa 1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu 1.—
Psihologia empirică de I. Popescu 2.—
Teologia dogmatică 1.—
Teologia morală 1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnoky 70.—

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale. 1.—
Enchiridion s'au carte manulă de canóne 4.—
Invetătorul și poporul de Marienescu. 50.—
Polemia contra Heliad 50.—
Calendariu pe anul 1895 30.—
Scrisori apologetice 50.—
Sunete și resunete de Z. Boiu 50.—
Scrierea sf. Ioan gură de aur. 50.—
Vocabular român german 70.—
Anghira creștină (cuvântări) funebrale de T. V. Gheaja 1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja 65.—
Antologie română de Manliu 1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan 20.—
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea școlară 10.—
Codicele de Mateiu Voilean 80.—
Colinde de A. Marienescu 1.10
Compas românesc de P. Petrescu 50.—
Cuvântări funebrale de Z. Boiu 1.50
Crestomația română de I. Manliu 1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu 2.—
Descăntece populare de Marian 2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu 2.50

Doine și strigături de St. Muntean fl. 12.—
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariț 80.—
In memoria lui G. Bariț peosii de G. Joandrea 20.—
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span 1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau 50.—
Leccionul comunelor bisericesci din archidieceșă de Dr. Remus Roșca 1.—
Noul atac asupra școlilor noastre. Manual de drept cambial de I. Socaciu 2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan 20.—
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju 25.—
Poesii de Andreiu Murășan 1.50
Poetica română de I. Manliu 1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V 1.25
Povestiri alese și intocmite de P. Petrescu 75.—
Retorica și stilistica de I. Manliu S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi 15.—
Studiu diu economia națională de P. Petrescu 40.—
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu 45.—
Stupăritul de C. Dimian 80.—
Vechia metropolie de N. Popea 1.50
Protocólele sinodale dela 1864—1893 tóte laolaltă 19.—
Protocólele congresuale dela 1868—1891 tóte laolaltă 7.60
Statut organic 25.—
Regulament pentru parochii 10.—
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului 10.—
Regulament pentru procedura matrimonială 20.—
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian, 10.—
Regulament pentru afaceri interne congresuale. 20.—

IV. Tipărituri.

Budget còla 03.—
Catalog de clasă còla 02.—
Catalog de clasă broș. din 10 còle 30.—
Catalog de clasă broș. din 15 còle 45.—
Catalog de clasă broș. din 20 còle 55.—
Carte de evidență còla 03.—
Carte de evidență leg. din 30 còle 1.80
Carte de evidență leg. din 40 còle 2.10
Chronica școlară leg. 1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta școlă còla 02.—
Conspecte protopopesci, pentru noucun. 05.—
Conspect despre comunele matre și filie còla 03.—
Conspect despre vizitarea școlilor còla 03.—
Conspecte de catechisația còla 03.—
Conspecte școlare inv. (date statistice) còla 06.—
Conspecte prot. I. II. III còla 06.—
Conspecte de absenții săptămânale și lunare còla 02.—

Contul capitalelor active còla fl. 03
Estrase din protocolul botezaților, cununătorilor și morților esempl. 01
Matricula școlară còla cr. 2 legată din 50 còle 1.50
Inventare pentru averea bisericilor 10.—
Jurnal de casă còla 03.—
Jurnal de casă leg. 25 coli 165
Jurnal de casă leg. 30 coli 1.80
Obligațiuni ptru biserici esempl. 01
Protocolul bunei invoiri còla 06.—
Protocolul bunei invoiri leg. din 50 còle 4.—
Protocolul parochial còla 06.—
Protocolul parochial leg. din 50 còle 4.50
Protocolul botezaților còla 06.—
Protocolul botezaților I. din 50 c. 4.50
Protocolul cununătorilor còla 06.—
Protocolul cununătorilor I. din 50 c. 4.50
Protocolul morților còla 06.—
Protocolul morților leg. din 50 c. 4.50
Protocol de esibite còla 03.—
Protocol de esibite I. din 30 còle 1.80
Protocol de esibite I. din 50 còle 2.50
Prot. de clasificățiune còla 02.—
Prot. de clasificățiune I. din 50 c. 1.50
Specificațiuni pentru nou cununăți còla 05.—
Testimoniile școlare esempl. 02.—
Testimoniile de religie 02.—

V. Icoane.

Icoana înmormentării domnului pe pânză fl. 2.50
Icoana înmormentării domnului pe hârtie 50.—
Icoana celor trei Ierarchi pe hârtie 30.—
Icoana Evangeliștilor pe hârtie 50.—
Portret Șaguna 1.—
Portret Gozdsu 1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100 70.—
Libele de comput à 1 cr. 100 70.—
Libele de dictando à 1 cr. 100 70.—
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu 15.—
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și quadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și 45.—
Tocuri (còde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. miia de còle.
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. I fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți.
Tăblițe de pētră bucata 7, 10, 12 și 15 cu bucata
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri forte moderate.
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.
Trăisti de școlă pentru copii, chipuri pentru copii, Circete, Văpșele și pensele, Hârtie sugativă.
Calemare, Liniale, hârtie pentru stelagiu, Albume, Blocuri, Tinte de desam; totfelul de negrelă, tóte acestea cu prețuri forte moderate.